

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР

«29» ноябрь 2024 ел№ 183

Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 29 ноябрәндәге 181 номерлы «2023-2026 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» карарына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы яшьләренә социальләшүе һәм үз-үзләрен нәтижәле тормышка ашыруы өчен шартлар тудыру максатларында, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 29 ноябрәндәге 181 номерлы «2023-2026 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» карарына (16.02.2024 № 27 номерлы карар редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1.1. Муниципаль программаның исеме түбәндәге эчтәлектә баян итәргә: «2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү».

1.2. «2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын кушымта нигезендә баян итәргә.

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

И.Х. Хәמידуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
«29» 12 2024 № 183
карарына кушымта

**«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында
яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы**

Программа паспорты

Муниципаль Программа исеме	«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Муниципаль Программа координаторы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Программаны эшләү өчен нигезләр	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрәндәге 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенең һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенең нәтижеләлеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралендәге 68 номерлы Указы; - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрәндәге 2403-р номерлы боерыгы
Муниципаль Программаның максаты	Яшьләрнең социаль үсешенә дәүләт идарәсе, районның һәм республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү
Муниципаль Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәэмин итү, яшьләр белән эшләү буенча белгечләрне әзерләү һәм янадан әзерләү системасын булдыру; - яшәү урыны буенча эшне оештыру, яшь буынның һәрьяклап ялын оештыру һәм мәшгульлеген тәэмин итү; - балалар һәм яшьләр белән эшләү учреждениеләре инфраструктурасын киңәйтү;

	<ul style="list-style-type: none"> - укучы һәм эшче яшьләрнең, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша хезмәт активлыгының нәтижәле модельләр өстөрү өчен шартлар тудыру, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшкуарлык активлыгын өстөрү; яшьләрнең мәшгульлеген тәмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр бирү, яшьләр һәм балигъ булмаганнар өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү; - яшьләр арасында социаль тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә ашыру; - дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж балаларга һәм яшьлەرгә ярдәм; - яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын өстөрү һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән чыккан социаль эһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру; - сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын өстөрү өчен шартлар тудыру; - яшьләр арасында экстремизмны кисәтү, милли мәдәни кыйммәтләрне пропагандалау; - гайлә институтын ныгыту; - яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; - балаларны һәм яшүсмерләрне социальләштерү, аларны хокукый яклау, үз-үзен күрсәтү, шәхес формалаштыру өчен уңай шартлар тудыру
Муниципаль Программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары	2023-2027 еллар
Муниципаль Программаның бюджет ассигнованиеләре күләмнәре	<p>Программаны финанслар белән тәмин итү Теләче муниципаль районы бюджетыннан каралган. Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән 75223,21 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:</p> <p>2023 ел - 4239,90 мең сум (МБ - 3100,59; РБ - 1139,31 мең сум); 2024 ел - 13757,66 мең сум (МБ - 5295,76; РБ - 8461,90 мең сум); 2025 ел - 18195,70 мең сум (МБ - 15876,90; РБ - 2318,80 мең сум); 2026 ел - 18677,19 мең сум (МБ - 16252,59; РБ - 2424,60 мең сум); 2027 ел - 20352,76 мең сум (МБ - 17812,56; РБ - 2540,20 мең сум).</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проекты тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш</p>
Программаны башкаручылар	<p>Ярдәмче программаны үтәүчеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге;

	<ul style="list-style-type: none"> - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге»; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе (киләшү буенча); - «Теләче информ» мәгълүмат үзәге (киләшү буенча); - «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча)
Муниципаль Программаның үтәлешен тикшереп торуга	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программалар исемлеге	<ul style="list-style-type: none"> - Ярдәмче программа-1 «2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре»; - Ярдәмче программа-2 «2023-2027 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәм (волонтерлар) хәрәкәтенә ярдәм итү һәм аларны үстерү» ярдәмче программасы; - Ярдәмче программа-3 «2023-2027 елларга Теләче муниципаль районының балалар һәм яшьләр ялы»
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2027 елга түбәндәге нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жинаятьчелек, наркомания, алкоголизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләргә киметү; - яшьләргә социаль-икътисадый, ижтимагый-сәясәт һәм мәдәни үсеш процессларына кертүнең нәтижәле механизмнары барлыкка килү; - яшьләргә ялы һәм ижаты өлкәсендә нәтижәле эш булдыру; - яшьләр белән эшләүче оешмаларның эшчәнлеген координацияләү; - ижади үсешкә алга таба ярдәм итү максатларында сәләтле яшьләр вәкилләрен ачыклау; - район масштабындагы эре яшьләр чараларын югары дәрәжәдә үткәргү

1. Яшьләр сәясәте өлкәсендәге агымдагы халәтнең характеристикасы

Нәтижәле яшьләр сәясәте муниципаль районның тотрыклы үсешенә, аның гражданның тормыш дәрәжәсен үстерүнең һәм ижтимагый мөнәсәбәтләргә камилләштерүнең мөһим факторы булып тора, аны жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә мөстәкыйль юнәлеш буларак карарга кирәк, ул гражданның жәмгыяте институтлары, ижтимагый берләшмәләр һәм яшьләр оешмалары белән актив хезмәттәшлек нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны инновацион үстерүнең кирәкле социаль шартларын булдыруны күздә тоту.

Программа «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәгә 489-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәгә 489-ФЗ номерлы Федераль законны, Россия Федерациясе Президентының «Россия Федерациясендә традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрне саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» 2022 елның 9 сентябрдәгә 809-ФЗ номерлы Указын гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре нигезендә эшләнган;

- «РФ субъектларының югары вазыйфаи затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралдәгә 68 номерлы Указы;

- «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 04 февралдәгә 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрдәгә 2403-р номерлы боерыклары, шулай ук Татарстан Республикасының гамәлдәгә законнары, Теләче муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә. Муниципаль программалар: «2021-2026 елларга Теләче муниципаль районында хокук бозуларны һәм жинаятьләргә профилактикалау эшчәнлеген оештыру», «2021-2027 елларга Теләче муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау», «2021-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләрен патриотик тәрбияләү», «2021-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү», «2021-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны наркотизацияләүне профилактикалау», «2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында кече һәм урта эшкүарлыкка ярдәм итү һәм үстерү».

Программа чаралары Теләче муниципаль берәмлегендә яшьләр сәясәтенә өстенлекле юнәлешләре буенча республика һәм федераль күрсәткечләргә ирешү өчен шартлар тудыруга, аерым алганда, федераль күрсәткечләр чараларын гамәлгә ашыруга юнәлтелгән. Шулай ук балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыруга һәм гамәлгә ашыруга, яшь буынны тәрбияләү, үстерү, социаль аякка бастыру һәм үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруга һәм тәмин итүгә, гармонияле үсеш алган һәм социаль-жаваплы шәхес тәрбияләүгә, яшьләр сәясәте учреждениеләренә жәлеп итүчәнлеген арттыруга юнәлдерелгән.

Теләче муниципаль районының яшьләр инфраструктурасы МБУ «Олимп» яшьләр үзәге» һәм «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр формирваниеләре үзәге буйсынуындагы ике учреждение тарафыннан тәкъдим ителде.

Бүлек, беренче чиратта, яшь буынны мәдәни, әхлакый кыйммәтләр тәрбияләү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру юлы белән районның потенциалын формалаштыру буенча берничә мөһим юнәлешне үз эченә ала.

Талантлы яшьләр белән эшләү мөһариф, мәдәният, журналистика, ижат, физик культура, спорт һәм башка өлкәләргә колачлай.

Яшүсмерләргә һәм яшьләрнең югары гражданлык активлыгы патриотик эш оештыруда: хәрби хәрәкәтләр ветераннары һәм якташ геройлары катнашында истәлекле даталар, семинарлар һәм конференцияләр хөрмәтенә митинглар уздыруда ярдәм итә.

Хэзерге яшьләр даими рәвештә Интернеттан файдалана, аны төп мәгълүмат чыганагы һәм аралашуның төп чарасы буларак карый. Шуңа бәйле рәвештә социаль челтәрләрдә эшне активлаштырабыз. Материаллар бирү ысуллары һәм рәвешләре үзгәрә (кыска контентны урнаштыру һәм чарага интерактив жәлеп итү аның фактик үткәрелүенә кадәр генә). Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге социаль челтәрләрдә вакыйгаларны анонслау, яшьләр белән хезмәттәшлек итү, аны актив жәмәгать тормышына жәлеп итү өчен коммуникацияләр төзи. Халыкның шәхси потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләр эшләнә, беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, әхлакый кыйммәтләрне тәрбияләү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру исәбенә. Программа бу очракта яшьләргә камилләштерү, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру зарурлыгы белән бәйле проблемаларны хәл итүгә нәтижәле ярдәм итәчәк.

Әмма Теләче муниципаль районында әлеге өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып күрсәтергә мөмкин:

1) яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү дәрәжәсенә хэзерге жәмгыять таләпләреннән артта калуы;

2) югары уку йортларында белем алу өчен талантлы яшьләргә китүе һәм нәтижә буларак, югары квалификацияле кадрлар санының кимүе;

3) яшьләр сәясәте объектлары булмау.

Бүгенге көндә Теләче муниципаль районында 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге 3,7 меңнән артык яшь граждан яши. Кризис шартларында нәкъ менә яшьләр идеаллар жиңерелүгә, кыйммәтләр һәм дөньякүләм караш системасының деформацияләнүенә дучар булу сәбәпле, бу яшьләр даирәсе вәкилләренә әхлакый һәм рухи сәламәтлеген югалтуга китерергә мөмкин. Социализациянең традицион формаларын жиңерү, бер яктан, яшьләргә үз язмышлары өчен шәхси жаваплылыгын арттырды, аларны тормыш юлын сайлау алдына куйды, икенче яктан, аларның күбесенә яна ижтимагый мөнәсәбәтләргә кушылу кирәклеген ачыкклады.

Әлеге этапта яшьләргә социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Теләче районы яшьләргә рухи, әхлакый һәм мәдәни планда үсеш перспективалары булу өчен яшьләр сәясәте органнары тарафыннан кулланыла торган ысулларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, бу исә әлеге программаны күздә тоту.

Бүгенге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләргә төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, аның ролен һәм Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы үсеш перспективалары өчен әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр даирәсендә процесслар белән идарә итүгә, тиешле оптималь карарлар кабул итүгә, тискәре социаль күренешләргә булдырмауга, яшьләр арасында асоциаль күренешләргә профилактикалауга, инде башланган каршылыкларга һәм проблемаларга соңга калган реакция сәясәтенә алмашка юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнәргә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру муниципалитетның һәм граждан жәмгыятенә социаль-икътисади үсеш ресурсы буларак яшь буынның һәрьяклап үсеше, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисади мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Эшчәнлеге балаларның, яшүсмерләргә һәм яшьләргә рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итүче балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрен үстерүне тәмин итүгә дә шулай ук.

Яшьләр сәясәтен алга таба нәтижәле үстерү өчен гамәлдәге проблемаларны алга таба хәл итү һәм яшьләр арасында өстенлекле юнәлешләрне гамәлгә ашыру таләп ителә, бу «2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» ярдәмче программасында чагылыш тапты. Бу яшьләр лидерларын ачыклау, тәрбияләү һәм үзләрен тормышка ашыру системасын камилләштерү зарурлыгы, яшьләрнең хезмәт активлыгын күтәрү һәм республиканың масштаблы ижади проектларында катнашу зарурлыгы, төрле категориядәге яшьләр төркемнәрен үстерү өчен бертигез башлангыч мөмкинлекләр формалаштыру, яшьләрнең хокукый, коррупциягә каршы белеменә юнәлдерелгән механизмнар булдыру, коррупциягә каршы кыйммәтләрне популярлаштыру, милли татулыкны ныгыту, күпмилләтле халыкның гомумроссия гражданлык тәңгәллеген һәм бердәмлеген ныгыту, тискәре социаль күренешләрне профилактикалау һәм яшьләрнең сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча эшнәң нәтижәлелеген арттыру.

Теләче муниципаль районында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмерләр-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләр куллануны профилактикалау, балаларны һәм яшьләрне социаль эһәмияткә ия эшчәнлектә намуссыз катнашуга жәлеп итү өлкәсендә ирекле хәрәкәт формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру максатларында «2023-2027 елларга Теләче муниципаль районында иреклелек (волонтерлык) ярдәмен күрсәтү һәм үстерү» ярдәмче программасы эшләнә.

Балалар һәм яшүсмерләрнең тәрбия процессының аерылгысыз өлеше буларак ял итү өлкәсе. Балалар һәм яшьләр ялын тәэмин итү эшен оештыру өчен мөмкинлекләр чикләнгән һәм ял итүгә мохтажларның максималь саны ихтыяжларын канәгатьләндерү кирәклеген арасындагы каршылык шартларында оптималь формалар табу омтылышы хас була.

Балаларның сәламәтлеге социаль-икътисадый, демографик һәм медик-биологик факторларның катлаулы үзара хезмәттәшлегенә интеграль күрсәткеч буларак формалаша, аларның иң мөһиме - экологик хәлне начарайту, житәрлек һәм баланссыз туклану, мәктәптә балаларны уку һәм тәрбияләү шартлары һәм технологияләре, гаиләләрнең икътисадый иминлеген киметүгә һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелекне киметүгә, зарарлы гадәтләрне таратуга бәйле стресс.

Күрсәтелгән күренешләрне профилактикалау өчен «2023-2025 елларга Теләче муниципаль районы балаларының һәм яшьләренең ялын оештыру» ярдәмче программасы кысаларында сәламәтләндерү учреждениеләрендә балаларны лагерьларга жәлеп итү һәм профильле сменалар оештыру буенча планлы һәм максатчан эш башкарыла.

2. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыруның төп максаты - яшьләрнең социаль үсеше белән дәүләт идарәсе, аның район һәм республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү.

Аны гамәлгә ашыру өчен системалы характердагы кайбер төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

1) Яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәэмин итү, яшьләр белән эшләү буенча белгечләрне әзерләү һәм яңадан әзерләү системасын булдыру.

2) Яшәу урыны буенча эшне оештыру, төрле яклап ял итү һәм яшь буынның мәшгульлеген тәмин итү.

3) Балалар һәм яшьләр белән эшләү учреждениеләре инфраструктурасын киңәйтү.

4) Укучы һәм эшләүче яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшкуарлык активлыгын үстерү; яшьләрнең мәшгульлеген тәмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр бирү, яшьләр һәм балигъ булмаганнар өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү.

5) Яшьләр арасында социаль тискәре күренешләргә профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә ашыру.

6) Дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж балаларга һәм яшьләргә ярдәм.

7) Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы, оешкан иреклелек рәвешләренә ярдәм итү өчен шартлар тудыру.

8) Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру.

9) Сәләтле балаларны һәм яшьләргә эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру.

10) Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау, милли мәдәни кыйммәтләргә пропагандалау.

11) Гаилә институтын ныгыту.

12) Яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм граждан компетентлыгын формалаштыру; балаларны һәм яшүсмерләргә социальләштерү, аларның хокукый яклавы, шәхес формалаштыру өчен уңай шартлар тудыру.

Программаны 2023-2025 елларда гамәлгә ашыру күздә тотыла.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итүне жайга салу.

Муниципаль Программа Теләче муниципаль районы бюджеты акчаларын файдалануны күздә тотта.

Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән 75223,21 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:

2023 ел – 4239,90 мең сум (МБ - 3100,59; РБ - 1139,31 мең сум);

2024 ел – 13757,66 мең сум (МБ - 5295,76; РБ - 8461,90 мең сум);

2025 ел – 18195,70 мең сум (МБ - 15876,90; РБ - 2318,80 мең сум);

2026 ел – 18677,19 мең сум (МБ - 16252,59; РБ - 2424,60 мең сум);

2027 ел – 20352,76 мең сум (МБ - 17812,56; РБ - 2540,20 мең сум).

Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проектын тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплы булып максатчан индикаторлар мониторингын гамәлгә ашыручы яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге тора.

Программаны гамәлгә ашыруда яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлегенә ведомство буйсынуындагы барлык оешмалар катнаша.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә дәүләт ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуны күздә тотта.

Программаның агымдагы идарәсен Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге программасы координаторы гамәлгә ашыра:

- муниципаль программаны эшләүне, Программаның аерым чараларын башка башкаручылар белән килештерүне тәмин итә;

- Программаның структурасын һәм Программаның аерым чараларын башка башкаручылар исемлеген төзи;

- Программа чараларын үтәү өчен җаваплы муниципаль заказчылар тәкъдимнәре нигезендә Программаны гамәлгә ашыру чаралары күләме һәм чыганаclarы буенча тәкъдимнәр әзерли;

- Программаның аерым чараларын башкаручыларның хисапларына мониторинг һәм анализ ясый;

- Программаның нәтижәләлеге бәяли;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллык хисап әзерли;

- Программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мәгълүмати һәм аңлату эшен оештыра;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы һәм ирешелгән нәтижәләр турында мәгълүматны «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтта урнаштыра;

- Программаның бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдаланган өчен җаваплы була;

- Программада билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Программаны гамәлгә ашыруда Программаның бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдаланган өчен җаваплы булган һәм хисап документларын үз вакытында биргән муниципаль бюджет учреждениеләре катнаша.

Программаны гамәлгә ашыруны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты тикшереп тора.

5. Программаның нәтижәләлеге бәяләү

Программаны гамәлгә ашырганда һәм анда куелган максатларга ирешү өчен мөмкин булган социаль, финанс-икътисадый һәм административ куркынычларны исәпкә алырга кирәк. Программаны уңышлы гамәлгә ашыруның мөһим шартлары булып күрсәтелгән куркынычларны минимальләштерү, билгеләнгән гамәлләрне башкаруны нәтижәле мониторинглау, өстенлекле юнәлешләрне һәм максатчан күрсәткечләрне үзгәртү буенча оператив чаралар күрү тора.

Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге бәяләү муниципаль заказчы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеге максатчан индикаторларның һәм программа тарафыннан расланган күрсәткечләрнең факттагы казанышлары дәрәжәсе буларак бәяләнә. Кичектерелгән гамәлнең нәтижәләлеге түбәндәге очракларда чагылачак:

- жинаятьчелек, наркомания, алкоголизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләрне киметү;

- яшьләрне социаль-икътисадый, ижтимагый-сәяси һәм мәдәни үсеш процессларына кертүнең нәтижәле механизмнары барлыкка килү;

- яшьләрнең ялы һәм ижаты өлкәсендә нәтижәле эш булдыру;

- яшьләр белән эшләүче оешмаларның эшчәнлеген координацияләү;

- ижади үсешкә алга таба ярдәм итү максатларында сәләтле яшьләр вәкилләрен ачыклау;

- район масштабындагы зур күләмле чараларны югары дәрәжәдә үткәрү.

Ел саен хисап чорыннан соң килүче елның 1 февраленә кадәр программада катнашучылар Теләче муниципаль районы Башкарма комитетына аның үтәлеше турында мәгълүмат тапшыралар.

Теләче муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Ярдәмче программа-1
«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре»

Ярдәмче программа-1 паспорты

Ярдәмче программа-1 атамасы	«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» (алга таба - Ярдәмче программа-1)
Ярдәмче программа-1 координаторы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Ярдәмче программа-1 эшләү өчен нигезләр	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрэндәге 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфаи затлары (дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижәләлеге бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралендәге 68 номерлы Указы; - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрэндәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрэндәге 2403-р номерлы боерыгы
Ярдәмче программа-1 максаты	Яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын күтәрү Теләче муниципаль районы яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартлар тудыру
Ярдәмче программа-1 бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - яшьләрне мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру; - түбәндәгеләр өчен шартлар тудыру; - яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру; - ижади потенциалны гамәлгә ашыру; - яшьләрне районның ижтимагый тормышына жәлеп итү; - яшьләр ижтимагый оешмаларын һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм итү; - яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру
Гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары	2023-2027 еллар
Бюджет ассигнованиеләре күләмнәре	<p>Финанс белән тәэмин итү Теләче муниципаль районы бюджетыннан каралган. Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән:</p> <p>12794,77 мең сум, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:</p> <p>2023 ел – 2856,37 мең сум (МБ - 2815,66; РБ - 40,71 мең сум);</p> <p>2024 ел – 11216,86 мең сум (МБ - 4933,06; РБ - 6283,80 мең сум);</p>

	<p>2025 ел – 15853,50 мең сум (МБ - 15853,50 мең сум); 2026 ел – 16228,10 мең сум (МБ - 16228,10 мең сум); 2027 ел – 17786,90 мең сум (МБ - 17786,90 мең сум). Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында була һәм Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проекты тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш</p>
Ярдәмче программа-1 үтәүчеләр	<p>Ярдәмче программаны үтәүчеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе (киләшү буенча); - «Теләче информ» мәгълүмат үзәге (киләшү буенча); - «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча)
Ярдәмче программа-1 үтәлешен тикшереп тору	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 ел башына түбәндәге нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - барлык консультацияләр төрләрен (индивидуаль, электрон, телефон) колачлаган яшьләр санын арттыру; - авылны социаль үстерү һәм социаль проектлаштыруга һәм бизнес-планлаштыруга программаларда катнашучы яшьләрнен чагыштырма авырлыгын арттыру; - интеллектуаль-ижади чараларга жәлеп ителгән яшьләрнен чагыштырма авырлыгын арттыру; - районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләр санын арттыру; - жинаятьчелек, наркомания, алкоголизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләргә киметү

1. Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика

Теләче муниципаль районында 13489 кеше яши. 01.01.2025 елга 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләр саны 3707 кешегә житкән. Безнең яшьләр яңа идеяләр һәм программалар өчен ачык, муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә инициатива күрсәтергә эзер, дип ышанып әйтергә мөмкин.

Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру кысаларында район яшьләре белән эшләүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләре билгеләнде, ул авыл яшьләреннән тора:

мәғлүмати тәэмин итү системасын булдыру, социаль һәм икътисадыҗ активлыкны арттыру өчен шартлар булдыру, яшьләрнең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.

Сонғы елларда мәғлүмат һәм коммуникацияләр дөнъясында яшьләрнең активлығы бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәғлүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек. Төп мәғлүмати-ресурс каналы булып "Интернет" челтәре тора. Авыл яшьләрнең мәғлүмати активлығын үстерүдә төп бурыч - мәғлүмати-аңлату ярдәме күрсәтү. Яшьләрнең социаль активлығын күтәрү шартларын булдыру бурычын гамәлгә ашыру кысаларында тиешле чаралар үткәрелә, шул исәптән слетлар һәм форумнар. Авыл яшьләрнең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү бурычын хәл итү максатында ижади чаралар уздырыла.

Яшьләр бүгенге яшь буынның мөһим өлеше булып тора, аның проблемалары авылда аеруча ачык чагылган. Авыл жирлегенә яшьләр даирәсендә тормыш дәрәжәсенә гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның үсеш алмавы аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең торышы өчен жаваплылыкны киметү. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә яшьләр социаль төркем буларак үзләренә социаль хәлен ала башлады, бу хәл ижтимагый эшчәнлеккә актив рәвештә кертелү һәм муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә инициативалар күрсәтү белән характерлана. Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру яшьләрнең шәһәрләргә миграциясен киметү һәм авыл жирлегә кысаларында хезмәт мәшгульлеген эзләүгә юнәлеш бирү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Бүгенге көндә яшьләр белән эшләү системасында ныклы алга китеш бар инде, шуна күрә яшьләр арасында күп кенә тырышлык һәм инициативалар Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру кысаларында гамәлгә ашырылачак.

Югарыда әйтелгәннәр район яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшыртуга һәм тулы социаль-икътисадыҗ нәтижәгә ирешүгә юнәлтелгән чаралар системасының актуальлеген күрсәтә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадыҗ үсеш (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б. өлкәләрдә), авыл жирлегендә тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген күтәрү Теләче районында үз киләчәген төзәргә теләгән яшьләр өчен оптималь мөмкинлекләр тудыруга мөмкинлек бирәчәк.

2. Ярдәмче программа-1 төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, Ярдәмче программа-1 көтелә торган ахыргы нәтижәләр, гамәлгә ашыру сроклары

Ярдәмче программа-1 максаты - яшьләрнең социаль һәм икътисадыҗ активлығын арттыру Теләче муниципаль районының яшь буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартлар тудыру.

Куелган максатка ирешү өчен Ярдәмче программа-1 түбәндәге бурычларны хәл итү таләп ителә:

1. Яшьләрне мәғлүмати тәэмин итү системасын булдыру.

Өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә яшьләрнең консультацияләрнең барлык төрләре (шәхси, электрон, телефон), яшьләрнең гомуми санына караган өлеше арту күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

2. Яшьләрнең социаль активлығын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижелелеге авылны социаль үстерү программаларында катнашучы яшьләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру, социаль проеклаштыруга өйрәтү, социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

3. Яшьләрнең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижелелеге бизнес-планлаштыру нигезләрненә өйрәтелгән яшьләрне колачлау күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк, бу грант нигезендә конкурсларда катнашырга мөмкинлек бирәчәк.

4. Яшьләрнең ижади потенциалын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижелелеге талантлы яшьләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә интеллектуаль-ижади чараларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең, яшьләрнең гомуми санына жәлеп ителгән өлешен арттыру күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

5. Яшьләрне районның ижтимагый тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижелелеге районыбызның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләрнең гомуми санының артуы күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

6. Яшьләр ижтимагый оешмаларын һәм хәрәкәтләрнен үстерүдә ярдәм итү.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижелелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- башкарма хакимият органнары гамәлгә ашыра торган проектларга жәлеп ителгән яшьләрнең өлешен арттыру;

- Яшьләр парламенты эшчәнлегенә жәлеп ителгән 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләрнең чагыштырма авырлыгы.

7. Яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2023-2027 еллар.

3. Ярдәмче программа-1 күләме һәм финанслау чыганакалары

Төп финанслау чыганакалары булып Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары тора. Ярдәмче программа-1 финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Теләче муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбенән: 12794,77 мең сум, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:

2023 ел – 2856,37 мең сум (МБ - 2815,66; РБ - 40,71 мең сум);

2024 ел – 11216,86 мең сум (МБ - 4933,06; РБ - 6283,80 мең сум);

2025 ел – 15853,50 мең сум (МБ - 15853,50 мең сум);

2026 ел – 16228,10 мең сум (МБ - 16228,10 мең сум);

2027 ел – 17786,90 мең сум (МБ - 17786,90 мең сум).

Ярдәмче программа-1 өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яисә физик затлардан иганәчелек ярдәмен жәлеп итәргә мөмкин.

Өлеге ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Теләче муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 1 ярдәмче программасын гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты мөмкинлекләренән, Теләче муниципаль районы территориясендә инфляция процессларыннан һәм икътисадый вазгыяттән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

4. Ярдэмче программа -1 гамэлгэ ашыруның нәтижелелеген баяләү

Ярдэмче программа-1 гамэлгэ ашыруның нәтижелелеге яшь кешеләрнен тормыш сыйфатын күтәрүне, аларны социальләштерүне һәм үз-үзләрен гамэлгэ ашыруны характерлаучы Ярдэмче программа-1 һәм аның төп чаралары нәтижеләрен баяләү күрсәткечләре нигезендә баяләнә.

Ярдэмче программа-1 социаль нәтижелелеге түбәндәгеләргә юнәлдерелгән:

- яшьләрнен районның социаль-икътисадый үсешендә кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы;

- авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда эшләүче яшьләр санын арттыру;

- яшьләрнен хезмәт, эшкуарлык, ижади активлығын арттыру;

- яшьләрнен социаль киеренкелеге кимү;

- авылдан шәһәргә күчеп киткән яшьләрнен миграция агымын киметү;

- авыл яшьләрнен тормыш сыйфатын яхшырту.

Ярдэмче программа-1 гамэлгэ ашыруның эчке куркынычы булып түбәндәгеләр тора: яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә штаттагы саны житәрлек булмау; кадрлар потенциалы житәрлек булмау; финанс белән тәмин ителешнен житәрлек булмавы.

Ярдәмче программа-1
«2023-2027 елларга
Теләче муниципаль районы яшьләре»

«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» ярдәмче программасының максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Максат атамасы	Бурычның атамасы	Төп чаралар атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару вакыты	Ахыргы нәтижеләр индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторлар күрсәткечләре					Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум).				
						2023 факт	2024 факт	2025	2026	2027	2023 (МБ) факт	2024 (МБ) факт	2025 (МБ)	2026 (МБ)	2027 (МБ)
1 Теләче муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тулдыру	2 Теләче районында авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тулдыру	3 «Авыл кичләре» районыбыз яшьләре белән очрашу. Авыл хужалыгының яш хезмәткәрләре арасында «Һөнәре буенча иң яхшы» конкурсы. «Яшьләр көне» күнел ачу чарасы. «Мин фермер» яшьләр квестуены. Тематик очрашулар: «Үзгән бизнесыңны ач», «Үзгән булдырсаң»	4 ЯзChTB, "Форпост" МБУ, МБУ "Олимп" яшьләр үзәге, ГР АМО жирле бүлгә, АХhATI, мәденият бүлгә	5 2023-2027	6 Авыл яшьләренә барлык төр чараларны үз эченә алган чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренә гомуми санында, %	7 20	8 22	9 23	10 24	11 25	12 10,00	13 10,00	14 10,00	15 10,00	10,00

Телече муниципаль районы яшьләренен ижади һәм интеллектуаль потенциалын гамәлгә ашыруга ярдәм итү	Шәхеснең ижади башлангычын үстерү, яшьләр ижади берләшмәләр системасына кызыксыну уятуга ярдәм итү: Телече муниципаль районында смотрлар, конкурслар, фестивалләр, күргәзмәләр	башкаларны өйрәт» һәм физ. затлар проектларын гамәлгә ашыру турында	Фестиваль карау: «Яшьләр - халкыбызның горурыгы», «Созвездие-Йолдызлык», «Наше время – Безнең заман», «Возрождение КиВИНА» Интеллектуаль уеннар: «Нәрсә? Кайда? Кайчан?», «Иң акыллы», «Акыллы булу молада». Квизлар: «60 секунд», «Контакт». Ижади эшләр күргәзмәләре: «Минем якты мөмкинлекләр дөньясы», «Арт - Терапия», «Марсның тарту көче»	ЯЭШТБ, МБУ, «Олимп» яшьләр үзәге, мәданият бүлеге, МКУ «Магариф бүлеге»	2023-2027	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә, %	15	17	20	22	25	8,00	8,00	8,00	8,00	10,00
Телече муниципаль районында яшәгән гаилә	Гаилә тормышының кыйммәтен күтәрү өчен	«Гаилә - зур дәүләтнең нигезе» конкурсы.	ЯЭШТБ, МБУ «Форпост», МБУ	2023-2027	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә	12	14	16	18	20	10,00	10,00	10,00	10,00	12,00	

үстөрүгө, үз-үзенне тормышка ашырууга һәм социализациял-аууга, социаль-икътисади һәм ижтимагый тормышка кертуге ярдәм итү	енде үзидарә күнекмөләрөн үзләштерү, лидерлык, яшьләр проектларын гамалга ашыру өчен шартлар тудыру	«Районда иң яхшысы» фестивале. «Яшь лидер» тренингы. Яшьләр парламентынын эшчәлге. Ижтимагый яшьләр оешмалары эшчәлге: - МГЕР; - ТО АМО РТ; - волонтерлык берләшмөләрә; - «Алдынгылар хәрәкәте» клублары; - ӨТХ хәрәкәтенә ярдәм итү	«Олимп» яшьләр үзәге, МКУ «Магариф бүлгә»	2023-2027	Студентлар яшьләрнен чараларга йөрүче өлөшө, яшьләрнен гомуми санына керткән өлөшө, %	15	18	20	20	22	-	-	-	5,00
Студент яшьләр белән эшләү	Студентларнын хезмәт отрядлары эшчәнлеген үстөрүгә ярдәм	- студент яшьләрнен конкурсларда һәм грантларда катнашуы; - экологик, патриотик һәм спорт юнәлешендә волонтерлык эшчәнлегендә катнашу; - һөнәри юнәлеш биру һәм эшкә урнашу максатыннан студентларнын район башлыгы	ЯЭШТБ «Олимп» яшьләр үзәге	2023-2027	Студентлар яшьләрнен чараларга йөрүче өлөшө, яшьләрнен гомуми санына керткән өлөшө, %	15	18	20	20	22	-	-	-	5,00

Төлөчө муниципал районунда милдеттүүлөр мөнөсөбөттүлөрүнө гармониялөштүрүңө тээмин итү	Төлөчө муниципал районунда агрессияне, кинеркелекне, экстремистик активлыкны киметү, унышы, нетижэле, толерант, патриотик, социаль жаваплы шөхөс тәрбиялөү өчөн шартлар тудыру	Тематик сөгат: «Өйдөгөз, халыклар белөн дус булуйк», «Нетижэле аралашу алымнары», «Без барыбыз да төрлө, эмма барыбыз да бөхөткө лаек». Экстремизмны профилактикалау һәм толерантлык тәрбиялөү буенча мөктөп укучылары һәм эшче яшылар белөн өңгөмөлөр үткөрү: «Конфронтациясез дөнья. Конфликтларны хөл итөргө өйрөнөбөз», «Яшылар берләшмөлөрө риза һәм каршы», «Купкырлы дөньяда яшөргө өйрөнөбөз». Халыкара Толерантлык көнөнө багышланган чара.	ЯЭШТБ, МБУ «Олимп» яшылар үзөгө, «Форпост» МБУ, ТР Гаилө канаты астында ижтимагы й оешманы һәм толерантлык бүлекчөсө, мөдөният бүлөгө, «Мәгариф бүлөгө» МКУ	2023-2027	Яшыларнең барлык төр чараларны үз эченө алган өлөшө, яшыларнең гомуми күлөмөндө, %	12	14	16	18	20	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
--	--	--	---	-----------	--	----	----	----	----	----	-------	-------	-------	-------	-------

		Террорчылыкка каршы көрөгөчтөшкө көнөнө, халык бердөмөгө көнөнө багышланган акциялөр, милли традицион бөйрөмнөрдө катнашуу (Раштуу, Нәүрүз, Масленница, Сабантуй, Питрау һ.б.).		ЯЭChTB, МБУ «Форпост», МБУ "Олимп" яшьлөр үзөгө, TP Гаилө канаты астында ижтимагы й оешманың жирлө бөлөгө, мәданият бөлөгө	2023-2027	Яшьлөрнең барлык төр чараларны үз эченө алган өлөшө, яшьлөрнең гомуми күлөмөндө, %	8	10	12	13	15	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Авыр тормыш хөлендө калган балаларның хөлен саклау һәм яхшыртуу, Төлөчө муниципаль районьндагы инвалид балалар бөлөн гайлөлөр проблемалары н комплекслы хэл итү	Исәплөүнең төрлө төрлөрдө торган һәм мөмкинлекләре чикләнган «хәтәр төркем» яшүсмерләре бөлөн комплекслы профилактик эш оештыру	СОПга һәм хөвөф-хәтәр зонасында балалар өчен «Аврора паруса надежды» проекттын гамәлгө ашыруны давам итү. Халыкара инвалидлар көнөнө багышланган чаралар. «Олимп» ЯУ волонтерларының инвалид балаларның өйлөрөнө баруы (уртак уеннар, күнел ачу, тематик эңгәмөлөр). СМЧ балалар һәм яшьлөр өчен ижади, кулинар, интеллектуаль														

Ярдәмче программа-2
«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий (волонтерлар) ярдәм хәрәкәтенә ярдәм итү һәм үстерү»

Ярдәмче программа-2 паспорты

Ярдәмче программа-2 исеме	«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий (волонтерлар) ярдәм хәрәкәтенә ярдәм итү һәм үстерү»
Ярдәмче программа-2 эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрена 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфалы затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары жетәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижәләгән баяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралена 68 номерлы Указы; - 2025 елга кадәр Россия Федерациясе субъекты территориясендә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) үсешенә ярдәм итү концепциясен гамәлгә ашыру чаралары планы 20.06.2019 № 5486п-П44; - «Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә аерым мәсьәләләргә жайга салу турында һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 2018 елның 30 июненә 48-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрена 2403-р номерлы боерыгы; - «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрена 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Хәйрия эшчәнлегенә һәм ихтыярий ярдәм (волонтерлык) турында» 1995 елның 11 августындагы 135-ФЗ номерлы Федераль закон
Ярдәмче программа-2 төп эшләүчеләре	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә
Ярдәмче программа-2 үтәүчеләр	<p>Ярдәмче программаны үтәүчеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә»; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегенә; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсенә (киләшү буенча);

	<ul style="list-style-type: none"> - «Теләче информ» мәғълүмат үзәге (киләшү буенча); - «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча). <p>Программаның координаторы - Башкарма комитетның яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге.</p> <p>Хезмәттәшлек тәртибе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - үтәүчеләр Теләче районы программаларына, үз оештыру планнарына туры китереп, ярдәмче программада каралган чараларны гамәлгә ашыралар, шулай ук Теләче районында ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен үстерүгә юнәлдерелгән уртақ чаралар, акцияләр оештыра һәм үткәрә алалар; - алдан килештереп, ярдәмче программаны башкаручы башка башкаручыларны, шулай ук кызыксынучы катнашучыларны үз чараларын үткәрүгә жәлеп итәргә мөмкин. <p>Максатчан аудиторияне, башкаручыларны иң күп колачлау максатында, Ярдемче программаны рәсми сайтларда урнаштыру һәм башка ысуллар белән тарату өчен хокукий тематика буенча агарту характерындагы мәғълүмати материаллар белән алмашу гамәлгә ашырылырга мөмкин.</p> <p>Гамәлләрне нәтижәле гамәлгә ашыру максатларында координатор (жаваплы зат) гарызнамәсе буенча күрсәтелгән гарызнамәне алган вакыттан алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча координатор (жаваплы зат) гарызнамәсе буенча аларны оештыру һәм уздыру турында мәғълүмат биру зарур</p>
<p>Ярдәмче программа-2 максаты</p>	<p>Ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә жәлеп итү, ижтимагый үсештә ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) ролен күтәрү, социаль ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) инновацион практикасын формалаштыру һәм тарату юлы белән гражданнырны үз-үзләрен тормышка ашыру мөмкинлекләрен киңәйтү.</p> <p>Ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеген популярлаштыру</p>
<p>Ярдәмче программа-2 бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә аерым юнәлешләрен үстерү; - ведомствоара хезмәттәшлек системасын оештыру һәм районның ирекле (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү; - район халкы арасында ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтенә уңай имиджын булдыру; - социаль бурычларны хәл итүдә ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) оешмаларның һәм ихтыярыяй ярдәмчеләрнең (волонтерларның) катнашуына ихтыяж тудыру, шулай ук жәмгыятьтә ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) тануны арттыру; - булганнарының эшчәнлегенә ярдәм итү һәм яңа ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) оешмалары барлыкка килү өчен шартлар тудыру; - ихтыярыяй ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән коммерциячел булмаган секторының башка оешмалары, бизнес,

	жирле үзидарэ органнары, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр, массакуләм мәгълүмат чаралары, дини һәм башка кызыксынучы оешмалар белән үзара хезмәттәшлекне дә кертеп, ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә хезмәттәшлек масштабларын кинәйтү
Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2027 еллар
Ярдәмче программа-2 финанслау күләме һәм чыганагы	Ярдәмче программа-2 финанслау күләме жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, шул исәптән: 2023 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2024 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2025 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2026 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2027 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.
Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2027 елга ирешү күздә тотыла: 1) Ирекле эшчәнлектә катнашучы гражданның 30 процентка жәлеп ителгән өлешенә артуы. 2) Волонтерлар үткәргән чаралар санының 20 процентка артуы. 3) Ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә ярдәм итүдә методик, мәгълүмати, консультация, белем бирү һәм ресурс механизмнарын 15 процентка арттыру. 4) Ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән үзара эш итүче оешмалар санын 30 процентка арттыру. 5) Жәмгыяттә ихтыярыый (волонтерлык) ярдәмнен үсешә
Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыру системасы	Ярдәмче программа үтәлешенә гомуми контрольне Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә гамәлгә ашыра

1. Кереш

Әлеге ярдәмче программа РФ Президентының «Россиянең традицион рухы-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» 2022 елның 9 ноябрәндәге 809 номерлы Указы нигезендә эшләнган. РФ Президентының «РФ субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләү турында» 04.02.2021 № 68 Указы, Россия Федерациясе субъекты территориясендә 2025 елга кадәр иреклелекне (волонтерлыкны) үстерүгә ярдәм итү Концепциясен гамәлгә ашыру буенча чаралар планы, 20.06.2019 ел № 5486п-п44.

“Ихтыярый ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә аерым мәсьәләләргә жайга салу һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында” 2018 елның 30 июнендәге 48-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән Россия Федерациясә Хөкүмәтенә “2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясә дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында” 29.11.2014 № 2403-р боерыгы. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон. «Хәйрия эшчәнлегә һәм ихтыярый ярдәм (волонтерлык) турында» 1995 елның 11 августындагы 135-ФЗ номерлы Федераль закон.

Волонтерлар эшчәнлегә, яшьләргә ихтыярий активлыгы мәгариф, мәдәният, фән, яшьләр сәясәте, сәнгать, сәламәтлек саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм башка өлкәләрдә жәмгыятьнең социаль үсешенә мөһим факторлары булып тора. Ихтыярий ярдәм яшьләргә ижади инициативасына һәм социаль ижатына кинлек бирә торган өлкә булып тора, ул яшьләргә актив гражданлык позициясен тәрбияләү максатларына һәм социаль жаваплылыгына ирешүгә мөһим өлеш кертә. Волонтерлар эшчәнлегә белән шөгыйльләнгән кеше кыйммәтләрен сакларга һәм ныгытырга ярдәм итә; шәхси үсешкә һәм социаль элементләргә үстерүгә булыша. Ихтыярий ярдәм белән актив шөгыйльләнүче яшьләр чаралар һәм акцияләр оештыру, халыкның төрле категорияләргә белән аралашу күнекмәләрен һәм осталыкларын ала, бу аларны хезмәт базарында конкуренциягә сәләтләрәк итә. Шәхси үсештән тыш, волонтерлар жәмгыятьнең, шул исәптән аларның тирәсендәге яшә кешеләргә социаль проблемаларын хәл итүдә актив ярдәм итә. Авыр тормыш хәлдә калган балаларга, ветераннарга ярдәм, балалар һәм яшьләр арасында бәйләлекне профилактикалау белән шөгыйльләнәләр.

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтәнен үстерүгә мөһим юнәлеш булып халыкның барлык яшә төркемнәргә - балалар, яшьләр, өлкәннәр һәм өлкән яшәтәгә кешеләр арасында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегендә катнашу мөмкинлеген тәмин итүгә күздә тоткан «ихтыярий ярдәм(волонтерлык) гомер буге» принцибын тормышка ашыру тора. Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) үсеш гражданнарның ихтыярий ярдәм (волонтерлык) проектларында һәм инициативаларында катнашу барышында хокукларын һәм ирекләргә саклауга, милләткә, женесенә, яшенә, социаль хәленә, диненә һәм төрле социаль-профессиональ төркемнәргә карамыйча ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлек алып бару өчен тигез шартлар тәмин итүгә нигезләнгән.

Координацияләүче үзәкнең ролен МБУ «Олимп» яшьләр үзәгә башкара. Бүген районда төрле яшәтәгә, Добро.ру сайтында теркәлгән 1230 волонтер бар. Барлыгы төрле чараларны уздырганда ярдәм итүгә 123 кеше, “Ярдәм янәшә” акциясендә катнашучы башкалар исәпләнә. Гомуми белем бирү мәктәпләрендә 10 Тимурчылар отряды эшли. Ел саен районда халыкның социаль яктан якланмаган катламнарына ярдәм итүгә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга, экологик мәдәният формалаштыруга юнәлтелгән 50дән артык чара үткәрелә. Теләче муниципаль районында бер генә зур чара да ихтыярий ярдәмчеләргә жәлеп итмичә үткәрелми.

Районда Ихтыярий ярдәм үсеш үзәгә булмау, ирекле отрядларның үзара хезмәттәшлегә начар булу сәбәплә, ихтыярий ярдәмгә (волонтерлык) ярдәм итү һәм үстерү мәсьәләләрендә үзара хезмәттәшлегә түбән булу сәбәплә, эшнен бөтен күләмен исәпкә алып булмый. Нәтижә буларак, ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү механизмнары житәрлек үсеш алмаган, муниципаль дәрәжәдә ихтыярий ярдәмгә (волонтерларга) грант ярдәмә

күрсәтелмәгән, ирекле кадрларны эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү, мәгълүмат, методик материаллар алмашу системасы үсеш алмаган.

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеге жәмгыятьнең социаль үсешендә мөһим фактор булуга бәйле рәвештә, Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәм даирәсендә ведомствоара хезмәттәшлек масштабларын киңәйтү өчен муниципаль ярдәм системасын һәм шартлар тудырырга кирәк.

2. Ярдемче программа-2 төп максатлары һәм бурычлары

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру - 2023-2027 елларга исәпләнгән.

Ярдәмче программаның максаты - ихтыярий (волонтер) эшчәнлеккә жәлеп итү, ижтимагый үсештә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) ролен күтәрү, социаль эшчәнлекнең ихтыярий ярдәм (волонтерлык) инновацион тәҗрибәләрен булдыру һәм тарату юлы белән гражданның үз-үзләрен тормышка ашыру мөмкинлекләрен киңәйтү. Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеген популярлаштыру.

Өлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

- ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеген аерым юнәлешләрен үстерү һәм киңәйтү;

- ведомствоара хезмәттәшлек системасын оештыру һәм районның ирекле (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү;

- район халкы арасында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен уңай имиджын булдыру;

- социаль бурычларны хәл итүдә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмаларының һәм ихтыярий ярдәмчеләрнең (волонтерларның) катнашуына ихтыяж булуны тәмин итә торган шартлар тудыру, шулай ук жәмгыятьтә ихтыярий ярдәмне (волонтерлык) тануны арттыру;

- булганнарының эшчәнлегенә ярдәм итү һәм яңа ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмалары барлыкка килү өчен шартлар тудыру;

- Теләче районы халкын хәрби-патриотик тәрбияләү өлкәсендә хезмәттәшлек масштабларын киңәйтү.

3. Ярдемче программа-2 ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Планлаштырылган чараларны финанслау жирле бюджет акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar исәбеннән гамәлгә ашырылачак:

2023 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2024 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2025 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2026 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2027 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Ярдемче программа-2 гамәлгә ашыру механизмы

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә эшчәнлекнең төрле юнәлешендә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү Теләче

муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге башкарачак.

Программа чараларын гамәлгә ашыруда Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге; Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе; «Родник» комплекслы социаль хезмәт күрсәтү үзәге; Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; «Теләче» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе, «Юность» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе; «Теләче район үзәк хастаханәсе» ДАССУ катнаша.

Программа башкаручылары, программа буенча йомгаклау мәгълүматларын формалаштыру өчен, хисап елыннан соң 1 февральгә кадәр Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына финанс чараларын куллану нәтижәләлеген бәяләү һәм гамәлгә ашыру буенча эшләрнең барышы турында еллык хисап жиһәрәләр.

5. Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәсен һәм аның төп чараларын бәяләүнен индикаторлары һәм күрсәткечләре нигезендә бәяләнә. Алар мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, спорт, территорияләргә төзекләндерү һәм үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, мөмкинлекләргә чикләнгән өлкән кешеләргә һәм кешеләргә, мобилизацияләнгән гражданныр гаиләләренә, Бөек Ватан сугышы ветераннырына, балаларга, гражданнырының социаль якланмаган башка категорияләренә, яшьләргә социальләштерүгә һәм үз-үзен тормышка ашыруга, шулай ук Теләче муниципаль районында ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен популярлаштыруга кагыла.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-икътисадыый нәтижәсе 2027 елга түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегендә катнашучы гражданныр өлешен 15 процентка арттырырга;
- Теләче муниципаль районында уздырылган чаралар өлешен 20 процентка арттырырга;
- ирекле (волонтерлык) эшчәнлегендә гражданныры үз-үзләрен күрсәтү өчен шартлар яхшыртырга, ирекле ярдәмчеллекнең оештырылган формаларына ярдәм итәргә;
- мемориаллар, күмүләр, ишегалды территорияләрен, паркларыны, скверларыны һ.б. территорияләргә төзекләндерергә;
- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә ярдәм итүдә методик, мәгълүмати, консультация, белем бирү һәм ресурс механизмларыны 25 процентка арттырырга;
- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән хезмәттәшлек итүче оешмалар санын 30 процентка арттырырга.

Муниципаль программаның бюджет нәтижәләлеге Теләче муниципаль районында ихтыярыый ярдәмне (волонтерларыны) үстерү кысаларында чараларга юнәлтелгән чыгымнырының нәтижәләлеген арттырудан гыйбарәт.

Муниципаль программаны гамәлгә ашырудан экологик нәтижәләлек район халкын әхлакый тәрбияләүдән, шул исәптән әйләнә-тирә мохиткә сакчыл мөнәсәбәттән гыйбарәт.

"Спорт һәм сәламәтлек декадасы" кысаларында спорт акциясе	учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	10/500	10/550	10/600	10/650	10/650	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да
Районның торак пунктларында территорияне чистарту буенча «ЭкоДесант» ирекле акциясе	ЯЭСҺТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Колачлау (кеше)	75	90	100	110	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
"Без бергә" акциясе	ЯЭСҺТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Колачлау (кеше)	50	70	90	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвалид балалар өчен Яна ел чыршысы	ЯЭСҺТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Колачлау (кеше)	63	63	63	63	63	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы стать ялары кысал арын да	

Инвалидлар декадасына чаралар оештыру	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	3/80	4/90	5/100	5/100	5/100	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында
Өлкәннәр үзгөчлекләре чаралар оештыру	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	3/80	4/90	5/100	5/100	5/100	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында	Бюджет чыгышлары кысаларында
Теләче районның мобилизацияләнгән гражданның гайләренә адреслы ярдәм	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Колачлау (кеше)	51	51	51	51	51	-	-	-	-	-
СКХ һәм АТС та булган гайләргә адреслы ярдәм	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2027	Колачлау (кеше)	10	12	14	20	25	-	-	-	-	-
Гамәлдәге эшчәткә ярдәм күрсәтү һәм яңа ихтыярлы ярдәм оешмалар үсеш өчен шартлар тудыру													
Яшьләрнең ихтыярлы инициативаларына	ЯЭШТБ, МБУ «Олимп» ЯУ»	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	1/100	1/100	1/100	1/100	1/100	Бюджет чыгышлары	Бюджет чыгышлары	Бюджет чыгышлары	Бюджет чыгышлары	Бюджет чыгышлары

ярдэм итү «Ел хэйриячесе» муниципаль конкурсы										мнар ы статьялары кысал арын да	мнар ы статьялары кысал арын да	мнар ы статьялары кысал арын да	мнар ы статьялары кысал арын да	мнар ы статьялары кысал арын да
Стимулирование и поощрение активных волонтеров по итогам деятельности (по направлениям)	ЯЭСЧТБ	2023-2027	Чаралар саны	2	2	3	3	4		Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да
Район массакүлөм магълумат чараларында волонтерлык хэрәкәте эшен яктырту	ЯЭСЧТБ, МБУ «Олимп» ЯУ»	Систематик рөвештә	Мәкаләләр саны	48	60	65	67	70		-	-	-	-	-
Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә ярдәм итүдә методик, магълумат, консультация, белем бирү һәм ресурс механизмнарын үстерү														
Уку йортларында тематик стендлар булдыру, ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегендә волонтерлык отрядларына ярдәм итү өчен	ЯЭСЧТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт учреждениеләре	2023-2027	Чаралар саны	2	2	2	2	2		Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да

күрсөтмө агитация оештуру										арын да	арын да	арын да	арын да
Телече муниципал району волонтерлык хэрэкеге эшчэнлеге турында мэгълүмат һәм волонтерлар сафына жэлеп итү максатында мектэл укучылары, эшче яшылар белән очрашулар үткөрү	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мегариф учреждениелере	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	1/50	2/80	3/150	4/200	6/300					
Волонтерлар (ихтыярый ярдамчелер) өчен барлык юнөлешләр буенча онлайн курсларда ихтыярый ярдем эшчэнлеген үстөрү	ЯЭChTB, МБУ «Олимп» ЯУ»	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	1/80	1/100	1/120	1/140	1/150					
Төрле уеннарның ихтыярый ярдем хэрэкеплере белән векиллере белән интеллект, интуиция, тизлек, сабырлык һәм командада эшлөү	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мэдэният учреждениелере	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	1/50	2/80	3/90	5/150	5/150					

өчен үткөрелү															
Акциялар: - алкоголь, психотроп һәм наркотик матдәләр куллануны профилактикалау буенча - ВИЧ һәм СПИД таралуны профилактикалау	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	2/ 100	2/ 150	2/ 180	2/ 200	4/ 300	-	-	-	-	-	-	-	-
Халыкны хәрби-патриотик тәрбияләү мәсьаләләре буенча ихтыяры ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә хезмәттәшлекне кинәйтү															
Хәрби каберләре, obeliskларны, истәлекле урныннарны жыештыру	2023-2027	Чаралар саны/колачлау (кеше)	3/30	3/30	3/30	3/30	3/30	-	-	-	-	-	-	-	-
«Жинү диктанты» бөтенроссия акциясендә катнашу	2023-2027	Колачлау (кеше)	300	300	350	350	350	-	-	-	-	-	-	-	-
"Жинү хаты" бөтенроссия акциясендә катнашу	2023-2027	Колачлау (кеше)	200	250	300	310	320	-	-	-	-	-	-	-	-
"Георгий тасмасы" бөтенроссия акциясендә катнашу	2023-2027	Колачлау (кеше)	1000	1250	1500	1500	1500	-	-	-	-	-	-	-	-
«Жинү агачы» бөтенроссия акциясендә катнашу	2023-2027	Колачлау (кеше)	50	55	60	65	70	-	-	-	-	-	-	-	-

"Үлөмсөз полк" бөтөнрөссия акциясендө катнашу	учрежденислөре ЯЭChTB (TMR барлык ошмалары һәм учреждениелөре)	2023-2027	Колачлау (көше)	350	400	450	450	450	450	-	-	-	-
"Хәтер бөтөнрөссия акциясендө катнашу	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мөгариф учреждениелөре, мэдәният учреждениелөре	2023-2027	Колачлау (көше)	500	600	600	600	600	600	-	-	-	-
"Билгесөз солдат көнө" бөтөнрөссия акциясендө катнашу	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мөгариф учреждениелөре	2023-2027	Колачлау (көше)	30	5	70	70	70	70	-	-	-	-
«Районның мобилизациялөнгө һәм гражданнына и ачрытка» акциясендө катнашу	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мөгариф учреждениелөре	2023-2025	Колачлау (көше)	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-

Ярдәмче программа-3
«2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы балалар һәм яшьләр ялы ярдәмче программасы»

1. Ярдәмче программа-3 паспорты

Ярдәмче программа-3 исеме	2023-2027 елларга Теләче муниципаль районы балалар һәм яшьләр ялы программасы (алга таба - Ярдәмче программа-3)
Муниципаль заказчы	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты.
Ярдәмче программа-3 эшләнүче төп	Теләче районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Ярдәмче программа-3 башкаручылар төп	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба- ТМР БК); - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - Теләче муниципаль районы МБУ «Олимп» яшьләр үзәге»; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»; - район Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе; - ТР Хезмэт, халыкны эш белән тээмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче районндагы социаль яклау идарәсе; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэдэният бүлеге; - Россия Эчке эшләр министрлыгының Теләче районы буенча бүлекчәсе; - ДАССУ «Теләче үзек район хастаханәсе»
Ярдәмче программа-3 максатлары бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - балачакны яклау өлкәсендә дөүлэт һәм муниципаль сясәтне гамәлгә ашыру; - балаларның һәм яшьләрнең ялын оештыру, аларны каникуллар вакытында эш белән тээмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру; - авыр тормыш хәлендә булган балаларның һәм гаиләләрнең тормыш-көнкүрешен яхшырту һәм имин булмаган проблемаларын хэл итү; - балалар һәм яшьләр ялы, балалар һәм яшьләр туризмы һәм спортның төрле формаларын үстерү; - балалар һәм яшьләрнең ял итү инфраструктурасын саклау һәм ныгыту
Ярдәмче программа-3 гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2027 еллар
Ярдәмче программа-3 чаралары исемлеге	1. Ижади яки социаль актив балалар һәм волонтерлар, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре активы эгъзалары, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре

Ярдәмче программа-3 финанслау күләмнәре чыганаclarы	һәм	тәрбияләнүчеләре өчен стационар лагерьларда профильле сменалар оештыру.					
		2. Авыр тормыш хәлендә һәм социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләрдән балаларның ялын бушлай нигездә оештыру.					
		3. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучылар өчен көндөзгә лагерьлар оештыру.					
		4. Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренән балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру.					
		5. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары өчен хезмәт һәм ял лагерьларында сменалар оештыру					
		2023 (мең сумнар да)	2024 (мең сумнар да)	2025 (мең сумнар да)	2026 (мең сумнар да)	2027 (мең сумнар да)	БАРЛЫ ГЫ (мең сумна рда)
ТР бюджеты		1098,60	2178,10	231,80	2424,60	2540,20	10560,30
МБ бюджеты		284,93	362,70	23,40	24,49	25,66	721,18
Барлығы :		1383,53	2540,80	2342,20	2449,09	2565,86	11281,48
Ярдәмче программа-3 гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелеләге күрсәткечләре		7 яшьтән алып 16 яшькә кадәргә балаларны каникул чорында 45 проценттан да ким булмаган ял итү рәвешләре белән тәэмин итү. Сәламәтләндерү эффектының 90 проценттан да ким булмаган дәрәжәсенә ирешү, барлык программа чаралары нәтижеләре буенча. Тормышка ашырылган чараларның сыйфаты һәм нәтижелеләге. Авыр тормыш хәлендә калган балаларның хәлен яхшырту					

**2. Хезмәт күрсәтүләр күләмнәренән расланган нормативлары нигезендә
Ярдәмче программа-3 кысаларында үткәрелә торган чаралар**

№ т/б	Исеме чараларның	Уздыру вакыты	Кеше саны	Оешма өчен җаваплы (башкаручы)
1.	Көндөзгә лагерьда сменаларны оештыру (мәктәп яны)			МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлегә»
	- жәйге чорда	с 01.06.2025 по 21.06.2025 (Теләче УГББМ 01-21.07.2025)	300	
	- көзгә каникуллар чорында	1-7 ноябрь 2025	150	

2.	Хезмэт лагерында оештыру	Һәм ял смена	с 01.06.2025 по 18.06.2025	30	
3.	Стационар профильле оештыру	лагерьда сменалар	Сәүдәләр нәтижәләре буенча 18 көн	20	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
4.	Стационар профильле оештыру	лагерьда сменалар	Сәүдәләр нәтижәләре буенча 7 дней	10	
5.	Авыр тормыш калган балалар өчен лагерда оештыру	хәлендә гаиләләрдән стационар сменалар	Сәүдәләр нәтижәләре буенча 21 көн	5	
Барлығы:				515	

3. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндөзгә лагерьларында сменалар оештыру

Лагерьны оештыру өчен база (мәктәп)	Үткөрү территориясе	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаның норматив бәясе	Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләп	Аталар аналар кергеме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Жәйге чорда								
Алан УГББМ	Алан авылы	10	21	259,48	54490,80	45854,03	8173,60	463,17
Олы Мишә УГББМ	Олы Мишә авылы	15	21	259,48	81736,20	68781,04	12260,40	694,76
Олы Нырсы УГББМ	Олы Нырсы авылы	10	21	259,48	54490,80	45854,03	8173,60	463,17
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авылы	15	21	259,48	81736,20	68781,04	12260,40	694,76
Югары Кибәхужа УГББМ	Югары Кибәхужа авылы	10	21	259,48	54490,80	45854,03	8173,60	463,17
Сауш УГББМ	Сауш авылы	10	21	259,48	54490,80	45854,03	8173,60	463,17
Иске Жәри УГББМ	Иске Жәри авылы	20	21	259,48	108981,60	91708,06	16347,20	926,34
Теләче УГББМ	Теләче авылы	160	21	259,48	871852,80	733664,45	130777,6	7410,75
Шәдкә УГББМ	Шәдкә авылы	20	21	259,48	108981,60	91708,06	16347,20	926,34
Баландыш ТГББМ	Баландыш авылы	10	21	259,48	54490,80	45854,03	8173,60	463,17
Үзәк УГББМ	Үзәк поселогы	20	21	259,48	108981,60	91708,06	16347,20	926,34
Барлығы:		300			1634724,00	1375620,86	245208,00	13895,14
Калган чорда								
Алан УГББМ	Алан авылы	2	7	259,48	3632,72	3056,94	544,90	30,88
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авылы	13	7	259,48	23612,68	19870,12	3541,85	200,71

Олы Мишә УГББМ	Олы Мишә авылы	10	7	259,48	18163,60	15284,71	2724,50	154,39
Югары Кибәхужа УГББМ	Югары Кибәхужа авылы	4	7	259,48	7265,44	6113,88	1089,80	61,76
Иске Жәри УГББМ	Иске Жәри авылы	9	7	259,48	16347,24	13756,24	2452,05	138,95
Теләче УГББМ	Теләче авылы	76	7	259,48	138043,36	116163,79	20706,20	1173,37
Шәдкә УГББМ	Шәдкә авылы	11	7	259,48	19979,96	16813,18	2996,95	169,83
Үзәк УГББМ	Үзәк поселогы	20	7	259,48	36327,20	30569,42	5449,00	308,78
Олы Нырсы УГББМ	Олы Нырсы авылы	5	7	259,48	9081,80	7642,35	1362,25	77,20
Барлығы:		150			272454,00	229270,63	40867,50	2315,87

4. Хезмәт һәм ял лагерында сменаны оештыру

Лагерны оештыру базасы	Лагерны үткәру территориясе	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаның норматив бәясе	Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләп	Ата-аналар кертәме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Алан УГББМ	Алан авылы	10	18	259,48	14306,40	46239,34	0	467,06
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авылы	10	18	259,48	14306,40	46239,34	0	467,06
Шәдкә УГББМ	Шәдкә авылы	10	18	259,48	14306,40	46239,34	0	467,06
Барлығы:		30			42919,20	138718,02	0	1401,18

5. Стационар лагерларда профильле сменалар оештыру

Стационар БСЛ атамасы	Үткөрү территориясе	БСЛ баланста тотучының исеме	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаның норматив бәясе	Татарстан Республикасының бюджеттен субсидияләре	Ата-аналар кертеме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Үткәрелгән ачык аукцион нәтижеләре буенча									
Сатулар нәтижеләре буенча республика лагерлары	-	20	18	1195,68	374299,20	370556,20	56144,88	3743,00	

6. Стационар лагерларда профильле сменалар оештыру

Стационар БСЛ атамасы	Үткөрү территориясе	БСЛ баланста тотучының исеме	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаның норматив бәясе	Татарстан Республикасының бюджеттен субсидияләре	Ата-аналар кертеме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Үткәрелгән ачык аукцион нәтижеләре буенча									
Сатулар нәтижеләре буенча республика лагерлары	-	10	7	1195,68	72780,40	72052,60	10917,06	727,80	

7. Авыр тормыш хәлендә калган балалар өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру

Стационар БСЛ атамасы	Үткөрү территориясе	БСЛ баланста тотучының исеме	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаны н норматив бәясе	Татарстан Республикасы бюджетын нан субсидиялә р	Ата- аналар кертәме	Муниципа ль берәмлек бюджеты
Үткәрелгән ачык аукцион нәтижеләре буенча									
Сатулар нәтижеләре буенча республика лагерьлары		-	5	21	1274,8	133854,00	132515,46	0,00	1338,54